

Gemeente Súdwest-Fryslân

T.a.v. de gemeenteraad

Postbus 10.000

8600 HA SNEEK

BETREFT: REFLECTIE KADERNOTA ENERGIEBRONNEN

Geachte gemeenteraad,

Met enthousiasme hebben we kennisgenomen van het stuk Kadernota Energiebronnen. We juichen het toe dat de gemeente zich bewust is van de grote rol die noodzakelijk is om de transitie te doen slagen.

PROCES

In het raadsvoorstel wordt gesteld dat deze kadernota het startpunt is voor de samenwerking. Dit past ook in de werkwijze van de omgevingsvisie *Samen plannen maken en inzetten op energie uit de gemeenschap*. De omgevingsvisie verwijst ook naar het burgerforum advies waarbij de principes van samenbeschikking, rechtvaardigheid en ondersteuning zijn genoemd. In de omgevingsvisie wordt melding gedaan van het streven naar een energiecoöperatie voor elk dorp en wijk. Het stimuleren van netwerken en een brede dorpsvisie.

Er wordt in de kadernota veel gesproken over “**we**”. Wij vinden in deze “we” de initiatieven, de dorpen en wijken, de energiecoöperaties en de samenleving onvoldoende terug. Wij als initiatiefnemer in deze gemeente zouden graag de handschoen oppakken en de samenwerking aan willen gaan. We vragen ons af hoe deze principes van de omgevingswet en de energieagenda terug te vinden zijn in de kadernota en wanneer de voorgestelde **samenwerking** gaat beginnen?

We zijn het eens met de gemeente dat projecten daar moeten worden opgepakt waar ze kansrijk zijn. Naar ons idee gaat het dan niet alleen om het technisch aspect (waarmtevraagdrichtheid) maar vooral ook om al aanwezig draagvlak of voorwerk. We denken daarbij dat kleine initiatieven juist goed kunnen bijdragen aan het vertrouwen dat grotere initiatieven ook gaan slagen. Daarom zien we graag dat de gemeente in ieder geval de kleine initiatieven **faciliteert** als het gaat om vergunning verstrekking en financiële bijdragen.

We vragen ons ook af hoe precies de uitwerking van deze samenwerking plaats zal vinden en op welke ondersteuning de dorpen en wijken kunnen rekenen om het gesprek geïnformeerd aan te kunnen gaan. We delen de ambitie om in elke gemeenschap een energiecoöperatie te organiseren en participeren graag in het voorgestelde netwerk tussen dorpen en maatschappelijke partijen. We willen graag afspraken maken over het opzetten van een dergelijk **netwerk**. Gaat de gemeente de regie nemen of is het wellicht een optie dat we vanuit de maatschappij dit netwerk gaan organiseren?

INHOUDELIJK

We zijn zeer verrast over het uitgangspunt dat meer opwek niet nodig is. In de huidige situatie is de opgewekte stroom geen **lokaal eigendom** en er wordt geen rekening gehouden met de verwachte **groei** van de behoefte aan duurzame elektriciteit.

Lokaal eigendom

In de huidige situatie beschikken de initiatieven niet over voldoende opwek capaciteit om de eigen gemeenschap van energie te voorzien. Van alle windmolens is slechts een handjevol in bezit van de lokale omgeving en er is een zonnepark in handen van de gemeenschap. Doordat er geen zeggenschap vanuit de omgeving is over deze elektriciteit, kan deze stroom niet zomaar gebruikt worden voor lokale doeleinden. Over het algemeen wordt deze stroom op de markt verkocht aan de hoogste bidder.

Wij vragen ons af hoe dit uitgangspunt te rijmen is met de Friese energievisie¹ waarbij het basis uitgangspunt 'energie voor en door de gemeenschap' is en met de energieagenda 2024, waarbij het streven naar 100% lokaal eigendom staat vermeld voor de productie van duurzame elektriciteit.

Wat is het plan van de gemeente om de bestaande opwek in handen van de lokale gemeenschap te brengen als daarbij het uitgangspunt is dat er geen nieuwe opwek meer bij gaat komen?

Groei van elektriciteitsgebruik

In de Friese energievisie, het klimaatakkoord en vele andere onderzoeken is de algemene consensus dat verduurzaming van het energiesysteem voornamelijk bereikt kan worden door elektrificatie van het energiesysteem. Het nieuwe energiesysteem is voornamelijk decentraal en maakt gebruik van diverse energiebronnen, waarbij zon en wind de belangrijkste dragers zijn van het systeem. Fossiele bronnen zoals aardgas en aardolie zullen vervangen worden

¹ <https://frieseeenergietafel.nl/files/2.-250424-concept-energievisie-nl.pdf>

door elektrisch vervoer, warmtenetten en een gedeelte groen gas. De industrie, de warmtenetten en de elektrische vervoersmiddelen vragen dus een aanzienlijke hoeveelheid extra energie. Juist slimme koppelingen met lokale warmtenetten, batterijen en energie delen zorgen ervoor dat het net deze transitie kan faciliteren. Wat ons betreft is de keuze voor warmtenetten een kans om lokale opwek te koppelen aan slimme warmtenetten. We hebben geleerd in Denemarken dat deze koppeling kan zorgen voor een lagere kostprijs voor de burgers. Wanneer de stroomprijs laag is, kunnen warmtenetten het elektriciteitsnet ondersteunen door warmte op te slaan voor andere momenten. Wij pakken deze handschoen graag op.

SAMENVATTEND

- **WE:** Wij zijn *allen* onderdeel van de gemeente en willen graag deelgenoot worden van het proces. We willen samen plannen maken en niet uitgesloten worden aan de voorkant.
- **Samenwerken:** We willen graag samenwerken met de gemeente. Dit vraagt een open houding en niet het blokkeren van bepaalde oplossingen zoals dorpsmolens.
- **Faciliteren:** initiatieven uit de gemeenschap faciliteren als het gaat om vergunning verstrekking, informatievoorziening en financiële bijdragen.
- **Netwerk:** We starten graag een netwerk van energiecoöperaties, dorpen, gemeenschappen en maatschappelijke partijen. Het lijkt ons verstandig dat dit netwerk meeloopt in de beleidsontwikkeling en dus zo snel mogelijk opgericht wordt.
- **Lokaal eigendom:** Hoe wordt het streven van 100% lokaal eigendom van de productie-installaties van duurzame elektriciteit bereikt zonder nieuwe opwek?
- **Groei van elektriciteitsgebruik:** Juist de keuze voor warmtenetten vraagt een extra investering in de opwek van duurzame elektriciteit. We koppelen graag bestaande en nieuwe windmolens aan nog te ontwikkelen warmtenetten en denken graag mee over innovatieve oplossingen voor het energienet.

Wij, als samenwerkende energie-initiatieven, reiken graag de hand uit voor een structurele samenwerking. We verzoeken de gemeenteraad om na te denken over uitnodigend beleid wat als uitgangspunt het zoeken naar mogelijkheden heeft.

We stellen voor om deze punten in een werksessie te bespreken met de betrokken partijen. Graag maken we hiervoor een afspraak op korte termijn.

Mochten er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met:

Johannes Lankester, Directeur van De Energiewerkplaats (0611321010)

Met vriendelijke groet,

Stichting Duurzaam Kimsward
Energieplatform Bolsward
Werkgroep Waarm Tsjerkwerd
Werkgroep restwarmte Workum
Werkgroep Duurzaam Workum
Werkgroep Energieneutraal Parrega
Energiecoöperatie Pingjum